

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยการดำเนินการตามวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน ๓๙๕ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพื้นที่ (Area Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดย (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Different : LSD.) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน ๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔ อายุระหว่าง ๒๐ – ๒๙ ปี มีจำนวน ๒๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑ มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีจำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖ ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีจำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖ และมีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๒๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑

๕.๑.๒ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๔ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๔ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๒) ด้านการบริหารดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๓ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารงานดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๓) ด้านการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๗ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการติดตามและประเมินผล ข้อที่ อบต. เคยให้เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการประกอบอาชีพของกลุ่ม

แม่บ้าน เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

๔) ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๗ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

๑) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๒) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันทุกด้าน

(๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๙ ปี การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผนมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี , ๔๐-๔๙ ปี และอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๓๙ ปีการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีด้านการวางแผนมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๔๐ - ๔๙ ปีและอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

(๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๙ ปี การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารดำเนินงานมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี, ๔๐-๔๙ ปี และอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๓๙ ปี การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการติดตามและประเมินผลโดยภาพรวมน้อยกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

(๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยภาพรวมน้อยกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีโดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันทุกด้าน

(๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว รับจ้างทั่วไป ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

(๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารดำเนินงานโดยภาพรวมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว รับจ้างทั่วไป ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

(๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการติดตามและประเมินผลโดยภาพรวมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว รับจ้างทั่วไป ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

(๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยภาพรวมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว รับจ้างทั่วไป ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕) ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันทุกด้าน

(๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการบริหารดำเนินงานโดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนที่ ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่าปัญหาอุปสรรค และนำไปสู่ข้อเสนอแนะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้านการวางแผน การทำงานตามกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการวางแผน มักไม่ค่อยจะตรงกับที่วางไว้มากเท่าไรนัก โดยมักจะคลาดเคลื่อนไปจากแผนงานที่กำหนดไว้ ส่วนในด้านการบริหารงานดำเนินงาน เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของ อบต. ไม่สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ หากมีการลางานหรือไปกิจอย่างอื่น ทำให้การปฏิบัติงานหยุดชะงัก ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ หรือไม่สามารถตอบข้อหารือแทนกันได้ อาจจะเป็นเพราะเจ้าหน้าที่หรือพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุที่มาจากประชาชนในพื้นที่มีปัญหาหลายอย่างแตกต่างกันไป ในด้านการติดตามและประเมินผล ประชาชนไม่สามารถร่วมงานประเมินผลของแผนงานหรือโครงการต่างๆ อีกทั้งยังไม่สามารถรับรู้การประเมินผลงานและข้อเสนอแนะบางเรื่องอย่างชัดเจน ขาดโอกาสการคิดริเริ่มและขาดการทำงานร่วมกันกับ อบต.ในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นด้านวัสดุ อุปกรณ์ การจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ เป็นต้น และในด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ยังไม่มีใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและทรัพยากรที่นำมาใช้ไม่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเอง

มีความล่าช้า ไม่มีการรณรงค์ให้บุคลากร คำนึงถึงประสิทธิภาพของงาน ขาดการตรวจสอบความโปร่งใสต่อการบริหารงาน และการทำงานของข้าราชการในบางเรื่องยังขาดความทุ่มเทและเสียสละ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี คือด้านการวางแผน องค์การบริหารส่วนตำบลควรทำงานให้ตรงตามแผนที่ได้กำหนดและประกาศให้ประชาชนได้ทราบไว้ ส่วนในด้านการบริหารงานดำเนินงาน อบต. ควรมีการจัดระบบกระบวนการงานและวิธีปฏิบัติงานที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการจัดการชักจูงทำความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานแต่ละกลุ่มงานให้มีความชัดเจนในการทำงาน การวางแผนปรับปรุงงาน กระบวน ให้ทันต่อเหตุการณ์ทั้งภายในองค์กรและนอกองค์กร และ อบต. ควรชี้แจงให้ประชาชนทราบตามความเหมาะสมและความรับผิดชอบ ส่วนด้านการติดตามประเมินผล ควรให้ประชาชนมีโอกาสได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างและร่วมบริหารงาน ดำเนินงาน รวมทั้งการติดตามประเมินผลการทำงานด้านต่างๆ ร่วมกับ อบต. เพื่อให้การทำงานของหน่วยงานมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ในทุกกรณี และเป็นที่ยอมรับของประชาชน อีกทั้งมีการยอมรับซึ่งกันและกันกับหน่วยงานราชการ และในด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ควรมีการนำเอาทรัพยากรที่มีในชุมชนออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ประชาชนและส่วนรวม เจ้าหน้าที่หรือพนักงาน ควรเพิ่มความคล่องตัวให้มากยิ่งขึ้น โดยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานแต่ละด้านควรมีการตรวจสอบจากประชาชนในพื้นที่และมีการแจ้งประกาศทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง โปร่งใส ทำงานด้วยความเสียสละ ทุ่มเทอย่างเต็มกำลังสติปัญญา ความสามารถ ควรให้ความสำคัญในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่พนักงาน เสริมสร้างประสบการณ์และความชำนาญให้กับทีมงาน เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในพื้นที่ต่อไป

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับหนึ่ง ถือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่บ้าง เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารดำเนินงาน การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ **จินตนา กัลยาณพันธ์** ซึ่งทำ

การวิจัยในเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศและอายุ ที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๑

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ด้านการวางแผน จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอมืองพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนพื้นที่ในเขต อบต. ได้ร่วมคิดและตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาของ อบต. มีส่วนในการได้ร่วมกับ อบต. ในการริเริ่ม กำหนด เสนอ โครงการ และแผนงานต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรม มีส่วนร่วมในการเสนอสภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ได้เข้าร่วมประชุมหารือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือ กิจกรรมต่าง ๆ ของ อบต. ความต้องการของประชาชนหรือชุมชนได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรม อบต.เคยสอบถามความต้องการเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนต่อกระบวนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับ อบต.โดยรณรงค์ให้ยึดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง น่าจะตรงกับความเป็นจริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชนิษฐ์ศรี ลีอารีย์** วิจัยเรื่อง “การบริหารและปัญหาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล และเมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒” ผลการวิจัย พบว่า การวางแผนงานทั่วไป โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรก คือ โรงเรียน ให้คณะครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนงานของโรงเรียน ปัญหาการวางแผนทั่วไป โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล และเมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหาอันดับแรก คือ โรงเรียน จัดสรรงบประมาณของโรงเรียนกระจายไปตามแผนงานและ

^๑จินตนา กัลยาณพันธ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, ๒๕๔๙).

โครงการยังไม่ได้สัดส่วนที่เหมาะสม การจัดทำแผนงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมือง พัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรก คือ โรงเรียนมีการจัดเก็บทะเบียนเอกสารและหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ถูกต้อง เป็นระบบ และปัจจุบัน ปัญหาการจัดทำแผนงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและ เมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติอันดับแรก คือ โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพิ่มเติมน้อย เช่น การจัดทำเอกสารประกอบการเรียน แผนการสอน สื่อประกอบการสอนและการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น การดำเนินงานตามแผน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมือง พัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรก คือ โรงเรียน สนับสนุนให้ครูไปร่วมประชุมอบรมสัมมนาและลาศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้และการปฏิบัติงาน ปัญหาการดำเนินงานตามแผน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมือง พัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติอันดับแรก คือ โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาและฝึกงานนอกสถานที่ การประเมินผลการดำเนินงาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรก คือ โรงเรียนนำ ข้อมูลจากข้อสรุปเสนอแนะจากแผนงาน โครงการกิจกรรม มาใช้ประกอบในการวางแผนจัดการศึกษา ของโรงเรียน ปัญหาการประเมินผลการดำเนินงาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติอันดับแรก คือ โรงเรียนไม่ได้ติดตามผลนักเรียนที่จบหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล และเมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒ มีทักษะต่อการบริหาร และปัญหาการบริหารหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕^๒

๒. ด้านการบริหารดำเนินงาน จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือปรับปรุงกระบวนการบริหารงานของ อบต.ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้มีส่วนร่วมในการ

^๒ ษนิษฐ์ศรี ล้ออารีย์, “การบริหารและปัญหาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล และเมืองพัทยา เขตการศึกษา ๑๒”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๓๙).

ตรวจสอบกระบวนการบริหารงานของ อบต. และ อบต. มีการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น ได้มีหรือเน้นการช่วยลดความขัดแย้งของพนักงาน และได้มีการเน้นการสร้างสามัคคีในหมู่คณะ เพื่อให้กระบวนการบริหารงานมีคุณภาพมากขึ้น ได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการ จัดสรรงบประมาณประจำปีของ อบต. ประชาชนมีการเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ อบต. จัดทำขึ้น และประชาชนได้ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานของ อบต. โดยรณรงค์ให้ยึดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง น่าจะตรงกับความเป็นจริง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธวัชชัย เพิ่มกร** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลักษณะสถานภาพและข้อมูลทั่วไปพบว่า เป็นเพศชายมากที่สุด มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์เกี่ยวกับงานในหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่าง ๔-๖ ปี ประกอบอาชีพพนักงาน และเจ้าหน้าที่ส่วนตำบล เมื่อพิจารณาเป็นรายพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการบริหารงานบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทางด้านการวางมาตรฐานของการบริหารงาน บุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทางด้านการวางมาตรฐานของการบริหารงานบุคคลการ ให้ความคุ้มครองยุติธรรมเป็นประโยชน์ต่อพนักงาน ด้านการบริหารงานการเงินการคลังใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการกำหนดมาตรการ การเงินการคลัง การมีอำนาจหน้าที่ของ ตนเองในการบริหารงานการเงินการคลัง ด้านการบริหารงานทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดระบบการบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ด้านอำนาจ หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริการสาธารณะก่อประโยชน์โดยรวม^๓

๓. ด้านการติดตามและประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่ อบต. เคยให้เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการ ประกอบอาชีพของกลุ่มแม่บ้าน เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การติดตามและประเมินผลงานของ อบต. ในพื้นที่ได้มีการจัดทำแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์ของ เช่น เครื่องอุปโภคบริโภค ฯลฯ ได้มีการจัดทำแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับงาน ด้านสาธารณูปโภคงานด้านการศาสนา และงานด้านการศึกษาให้กับประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนได้มีการเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือ

^๓ธวัชชัย เพิ่มกร, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๙).

กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น มีส่วนร่วมในการนำโครงการ/แผนพัฒนาด้านต่างๆไปปฏิบัติ มีการสอบถามโครงการ/กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจากผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ อบต. อีกทั้งมีส่วนร่วมในการออกแรงในการพัฒนา อบต. และมีการประเมินความสอดคล้องระหว่างความต้องการของประชาชน ปัญหาท้องถิ่นกับงาน/โครงการที่ อบต. จัดให้มีขึ้น โดยรณรงค์ให้ยึดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรพงษ์ อารีเอื้อ** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้านคือ ด้านการติดตามประเมินผล และ ด้านการร่วมปฏิบัติ^๔

๔. ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดสระบุรี พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า อบต. มีการประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนได้ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี อบต. ในพื้นที่ได้มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าเป็นกรรมการประเมินผลแผนงาน / โครงการตามแผนพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้งบประมาณพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสต่อการบริหารงานของ อบต. มีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดทำบัญชีของ อบต. มีส่วนร่วมในการประสานงานในการดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการประเมินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น และ อบต. มีการปรับปรุงกระบวนการบริหารงานให้สอดคล้องกับการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ยึดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาจันเดิม มะเตือ** ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร” พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายองค์การ ด้านการจัดทำข้อมูลตกลงเพื่อให้รับรู้ถึงเป้าหมาย ด้านการกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายและผลการปฏิบัติงาน ด้านการจัดวางกลไกการตรวจสอบ ด้านการจัดระดับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวัดและการประเมินผลงาน และด้านการให้รางวัลและการยกย่องตามลำดับ

^๔วรพงษ์ อารีเอื้อ, “การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด”, สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุ ๓๖-๔๕ ปี และอายุ ๔๖-๕๕ ปี เห็นว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับในการบริหารงานด้านการจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการวัดผล และการประเมินผล ด้านการจัดกลไกการตรวจสอบ มากกว่าสมาชิกที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย เห็นว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยรวม ด้านการจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา เห็นว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง มากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยรวม และเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน^๕

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษากระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย มีเพียงประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่น่านำมาอภิปราย ดังนี้

๑) ผลการวิจัยพบว่า **ประชาชนที่มีเพศต่างกัน** การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจากการที่ประชาชนมีเพศที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันทั้งในเรื่องของการวางแผน การบริหารดำเนินงาน การติดตามประเมินผลงาน และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกันกับองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมกันนั้นยังเปิดโอกาสให้ประชาชนทั้งเพศชาย – หญิง สามารถแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เสนอปัญหา อุปสรรค แนวทางการพัฒนา การบริหารให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่นั้นเอง

^๕พระมหาจันทิม มะเตือ, “ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖).

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระพิภพ พลวฑฒโน** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของข้าราชการเกี่ยวกับการบริหารงานราชการตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานราชการตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุขทั้ง ๖ หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกหลักธรรม

การเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานราชการตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ และอายุงานราชการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ความคิดเห็นการบริหารงานราชการตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขแตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ และอายุงานราชการ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ความคิดเห็นการบริหารงานราชการตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ไม่แตกต่าง ได้แก่ เพศ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^๖

๒) ผลการวิจัยพบว่า **ประชาชนที่มีอายุต่างกัน** การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุคือประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการร่วมมือ และร่วมปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ที่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน ก็ย่อมต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นเพื่อเกิดการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันนั่นเอง การที่ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันและมีความต้องการอยากร่วมลงมือปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นก็เป็นการสร้างชุมชนเข้มแข็ง น่าอยู่ โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวประสาน ส่วนประชาชนในชุมชนที่มีอายุต่างกันเป็นตัวขับเคลื่อน และยังเป็นการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น และคนในท้องถิ่นควบคู่ไปด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุภาวดี ลินสายอ** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าช้างมีระดับความคิดเห็นในการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง ใน ๕ สาขา ประกอบด้วย สาขาพัฒนาโครงสร้าง

^๖พระพิภพ พลวฑฒโน, “ความคิดเห็นของข้าราชการเกี่ยวกับการบริหารงานราชการตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

พื้นฐาน สาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อม สาขาพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ และสาขาพัฒนาการเมืองการบริหาร อยู่ในเกณฑ์มีประสิทธิภาพปานกลาง โดยให้ความสำคัญในสาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับหนึ่ง สาขาพัฒนาการเมืองการบริหาร เป็นอันดับสอง และสาขาพัฒนาเศรษฐกิจและสาขาพัฒนาโครงสร้าง เป็นอันดับสาม ด้านการเปรียบเทียบ พบว่า ปัจจัยที่ทำการศึกษา ๗ ปัจจัย ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลท่าช้าง มีเพียง ๖ ปัจจัยที่มีระดับการประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาล ตำบลท่าช้างที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ คือ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าช้าง ข้อเสนอแนะที่เทศบาลตำบลท่าช้าง ดำเนินการดังต่อไปนี้ ๑) จัดส่งเจ้าหน้าที่ออกสำรวจทางระบายน้ำในชุมชนต่าง ๆ เพื่อออกแบบประมาณการให้ตรงความต้องการของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดสถานที่ก่อสร้าง เพื่อนำเข้าแผนพัฒนาของเทศบาลต่อไป ๒) ทำการสำรวจพื้นที่สาธารณะที่มีอยู่ในเขตเทศบาล มีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดสวนสาธารณะแบบส่งเสริมสุขภาพ พร้อมพันธุ์ไม้ประดับ เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาล ได้มีสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย ๓) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมหรือผลงานในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวการปฏิบัติงานของเทศบาล อีกทั้งต้องมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ เช่น แผ่นพับ อินเทอร์เน็ต ซึ่งจะส่งผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเมืองจันทร์ ทำให้สินค้าขายดี มีระบบเงินหมุนเวียนภายในจังหวัดดีตามไปด้วย ๔) จัดให้มีหน่วยบริการเคลื่อนไหวที่พบประชาชน บริการในด้านต่าง ๆ เช่น งานสาธารณสุข งานช่าง งานจัดเก็บภาษีต่าง ๆ และงานทะเบียนราษฎร อย่างน้อย ๒-๓ เดือนต่อครั้ง^๗

๓) ผลการวิจัยพบว่า **ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน** การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีนั้นมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันทั้งในเรื่องของการวางแผน การบริหารดำเนินงาน การติดตามประเมินผลงาน และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น โดยการศึกษาของประชาชนเป็นตัวชี้วัดว่า ประชาชนคนใดควรที่จะเข้ามาร่วมลงปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำขึ้น ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอีกหลายคนที่มีการศึกษา

^๗สุภาวดี สีนสายอ, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาล ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖).

แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาเอกอมร ฐิตปญโญ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ควรทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย วางแผนการทำงานให้เหมาะสม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ เว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง และพรรคพวกไม่รับสินบนไม่ทุจริต ให้การช่วยเหลือจัดสวัสดิการหรือแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาคเท่าเทียมกัน^๔

๔) ผลการวิจัยพบว่า **ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน** การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีนั้น แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผน การบริหารดำเนินงาน การติดตามประเมินผลงาน และการปรับปรุงผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ปัญหาข้อเสนอแนะ ที่ประชาชนได้เสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภคจิรา ปกป้อง** ศึกษาเรื่อง “การประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร” พบว่า

^๔พระมหาเอกอมร ฐิตปญโญ, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

๑) ด้านการร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ท่านเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อร่วมเสนอปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน

๒) ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหา

๓) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อบต. โดยผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิก อบต.

๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ อบต. จัดเวทีประชาคมให้ประชาชนเสนอแนะปัญหาความต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

๕) ด้านการร่วมตรวจสอบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การตรวจสอบการปฏิบัติงานของ อบต. เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐอย่างเดียว เช่น อำเภอ จังหวัด สตง. ปชช.

๖) ด้านการร่วมปฏิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ คือ อบต. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วิทยุสูงอายุ การป้องกันโรคไข้เลือดออก และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน

ประชาชนที่มีความแตกต่างในเรื่องวุฒิการศึกษาและอาชีพ จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ แต่ประชาชนที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

โดยสรุปผลของการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง^๔

๕) ผลการวิจัยพบว่า **ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน** การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน

^๔ ภัคจิรา ปกป้อง, “การประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๖).

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน กระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดขึ้นทั้งด้านการวางแผน ด้านการบริหารดำเนินงาน ด้านการติดตาม ประเมินผลงาน และด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องทำให้สอดคล้องกับความต้องการ ปัญหา ข้อเสนอแนะ หรือแนวทางอื่นๆที่เป็นประโยชน์สำหรับที่ประชาชนได้เสนอต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณทพงษ์ วิยะรัตน์** ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” พบว่า ๑. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ๒. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน ระหว่างผู้มีรายได้ ๕,๐๐๐ บาทและต่ำกว่า กับตั้งแต่ ๕,๐๐๑ ขึ้นไป ไม่มีความแตกต่างกัน อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นมากกว่าอายุ ๑๘-๓๐ ปี และ ๓๑-๕๙ ปี ระหว่างอาชีพเกษตรกร ค้าขาย พนักงานบริษัท ห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรม และรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่มีความแตกต่างกัน และที่อยู่อาศัย หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๕, ๖ และหมู่ที่ ๗ มีความคิดเห็นมากกว่าหมู่ที่ ๔^{๑๐}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) ด้านการวางแผน : เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการกำหนดระเบียบหรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ชัดเจนไว้สำหรับให้องค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติ เช่น การตัดสินใจ หรือการที่จำดำเนินงานในเรื่องใดนั้นต้องให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกระบวนการประชาคม ประชาพิจารณ์ หรือประชามติ เพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการของประชาชนนั่นเอง

๒) ด้านการบริหารดำเนินงาน : การปฏิบัติตามกระบวนการที่ได้จัดทำขึ้น ควรมีการจัดทำโครงสร้างส่วนงานย่อยๆ และกำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติในส่วนต่างๆให้สอดคล้องกับกระบวนการที่จัดทำขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และสามารถให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นรับผิดชอบ เมื่อประกาศนโยบายในเรื่องใดไปแล้ว ควรมี

^{๑๐}ณทพงษ์ วิยะรัตน์, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหนองช้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, ๒๕๕๘).

การบริหารดำเนินงานในเรื่องนั้นอย่างจริงจัง จะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารดำเนินงานนั้นๆ ด้วย และจะต้องชี้แจงให้ประชาชนรู้อย่างถ่องแท้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี รวมถึงการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดี มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ และมีความสามารถในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่

๓) ด้านการติดตามประเมินผล : สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในระดับประเทศในระดับภูมิภาคส่งผลกระทบต่อพัฒนาท้องถิ่น ในเรื่องความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในเขต อบต. เป็นโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ซึ่งส่วนมากยังเกินศักยภาพของ อบต. ที่จะดำเนินการได้ อีกทั้งประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. ยังขาดความรู้และความเข้าใจในระบบการดำเนินงาน และระบบงานของ อบต. และยังขาดความรู้และความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ความทันสมัยและกระแสวัตถุนิยม ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญวัตถุนิยมมากเกินไปจนความจำเป็น

๔) ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน : ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทการมีส่วนร่วม ในด้านการวางแผน การบริหารงาน โดยกิจกรรมเกี่ยวข้องสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน รวมถึงการพิจารณาด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองเพื่อกำหนดนโยบายร่วมกัน ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนได้รับรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการวางแผน การบริหารดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การดำเนินงานและโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำและจะกระทำ รวมถึงการสร้างทัศนคติ ความคิดเห็นที่ดีต่อการทำงานของบุคลากรในองค์กรให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

๔.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ด้านการวางแผน : ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการการวางแผนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วยการกำหนดระเบียบหรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ชัดเจนไว้สำหรับให้องค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติ อาทิ การตัดสินใจ หรือการที่จำดำเนินงานในเรื่องใดนั้นต้องให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกระบวนการประชาคม ประชาพิจารณ์ หรือประชาคมติ เพื่อให้การการวางแผนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการของประชาชน

๒) ด้านการบริหารดำเนินงาน : ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องปรับปรุงการให้บริการของพนักงาน เจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ให้เกิดการบริหารดำเนินงานที่มาจากความผูกพันต่อหน่วยงานและรับผิดชอบต่อการให้บริการสาธารณะต่อประชาชน ส่งเสริมความรู้ให้กับพนักงาน เจ้าหน้าที่ มีการจัดส่งอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอบรมนำมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี

๓) ด้านการติดตามประเมินผล : ส่งเสริมให้ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. มีความรู้และความเข้าใจในระบบการดำเนินงาน และระบบงานของ อบต. ในการมีส่วนร่วมการพัฒนาความทันสมัยและกระแสวัตุนิยม เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญวัตุนิยมมากเกินความจำเป็น ที่ทันต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ ในระดับภูมิภาค โดยการจัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ไปให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เป็นระยะจนกว่าจะเกิดผลอย่างดีเป็นลำดับ

๔) ด้านการปรับปรุงผลการดำเนินงาน : ควรสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลทุกระดับ โดยให้สามารถปฏิบัติได้จริง จากการที่ประชาชนเสนอความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารงานและเจ้าหน้าที่ทุกระดับเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติต่อนโยบายสาธารณะร่วมกัน ควรมีการจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่พนักงานโดยการอบรมธรรมะหรือร่วมกันสร้างงานสาธารณะนอกเหนือจากงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น ซึ่งเป็นงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ และควรมีการประเมินผลนโยบายต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินงานเพื่อการเปรียบเทียบ ความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งเป็นการค้นหา (S) จุดแข็ง จุดเด่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล (W) : จุดอ่อน ข้อเสียเปรียบขององค์การบริหารส่วนตำบล (O) โอกาสในการดำเนินงานตามแผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และ (T) อุปสรรคที่อาจเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำเนินงานของกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเน้นปัจจัยที่สำคัญคือเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารต่างๆ ที่ทันสมัย เพื่อการบริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อหารูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ อบต. ทุกระบวนการ เพื่อให้ประชาชน มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมไปด้วย

๒) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการบริหารงานของ อบต. ในบริบทที่แตกต่างตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๓) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน